

Expunere de motive

La Proiectul de modificare a Legii nr. 221/2009 privind condamnările cu caracter politic și măsurile administrative asimilate acestora, pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989

Propunerea de modificare a Legii nr. 221/2009 este determinată **inaplicabilitatea legii** pe considerente de **lipsă de claritate**, **de conciziune** a modalității de reglementare a relațiilor sociale cărora li se adresează legea.

Din conținutul, **pe ansamblu**, al legii rezultă că aceasta **se adresează persoanelor care au fost supuse de către regimul comunist unor condamnări cu caracter politic abuziv sau unor măsuri administrative abuzive cu caracter politic**. Cu toate acestea :

I. **Despăgubirile morale sunt , în cea mai mare parte, irealizabile.**

La o primă vedere, Legea nr. 221/2009 creează aparența că Statul roman, prin Ministerul Finanțelor Publice , ar urma să fie obligat să le plătească **despăgubiri morale** persoanelor care au suferit **condamnări cu caracter politic** în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 sau **care au făcut obiectul unor măsuri administrative cu caracter politic**, precum și, după decesul persoanei în cauză, soțului sau descendenților acesteia până la gradul al II-lea inclusiv , prin intermediul instanței de judecată. Acest aspect transpare din dispozițiile art. 5 alineat 1.

1. Însă, în acest sens arătăm că, deși sunt prevăzute în alineat **ambele categorii de persecuții politice** (condamnări și măsuri administrative), în momentul în care se pune problema aplicabilității acestui text pentru acordarea despăgubirilor morale se constată că acțiunile în justiție nu pot fi admise deoarece în continuare la litera a) legiuitorul **leagă despăgubirile morale de prejudiciul moral suferit prin condamnare**. Având în vedere că măsurile administrative nu au fost dispuse prin hotărâri judecătorești de **condamnare** , instanțele refuză acordarea de despăgubiri morale pentru situația măsurilor administrative cu caracter politic deoarece **nu este întrunită cerința legală a condamnării**.

Din acest considerent, pentru a se corela alineatul 1 al articolului 5 cu litera a) a alineatului 1 se impune modificarea literei a) în sensul de-a **se elimina** cuvintele „**prin condamnare**”.

2. În altă ordine de idei, **la același articol și la aceeași literă a)**, legiuitorul a dispus o **măsură imposibil de rezolvat** atât pentru condamnările penale cu caracter politic cât și pentru măsurile administrative cu caracter politic , din cauza **volumului imens de lucru și cheltuielilor** care le-ar presupune o astfel de lucrare de determinare a sumelor primite în baza Decretului –Lege nr. 118/1990 **cât și datorită faptului că cele două categorii de drepturi sunt diferite total** . Textul existent dispune că: **“La stabilirea cuantumului despăgubirilor se va ține seama și de măsurile reparatorii deja acordate persoanelor în cauză în temeiul Decretului-lege nr. 118/1990 privind**

acordarea unor , drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, și al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 568/2001, cu modificările și completările ulterioare;”

Referitor la *volumul de lucru și la cheltuiala de determinare a sumelor primite* pe baza celor trei acte normative enunțate, în funcție de situația fiecăruia, o astfel de dispoziție **închide dreptul la justiție al solicitantului** deoarece categoria respectivelor persoane (persecutate politic până în 1989 fără întrerupere) este lipsită de venituri și o eventuală cheltuială cu expertize de determinare a sumelor nu-și pot permite. La aceasta se adaugă starea actuală a economiei dar și previzibilitatea unei soluții de respingere a acțiunii pentru motivul menționat la punctual 1. din prezenta. Dacă s-ar pune problema ca respectivele informații să fie furnizate de C.N.P.A.S. ar însemna angajarea de personal suplimentar care să asigure extragerea datelor.

În ceea ce privește *natura diferită a celor două categorii de drepturi* , arătăm că prin Legea nr. 221/2009 , la litera a) sunt prevăzute despăgubiri **morale** în timp ce indemnizațiile acordate pe baza Decretului- Lege nr. 118/1990 , adică indemnizația lunară acordată potrivit articolelor 1 și 4 pentru fiecare an de detenție, strămutare în alte localități, deportare în străinătate sau prizonierat, este prevăzută pentru **vechimea în muncă** iar prin O.U.G. nr. 214/1999 sunt prevăzute acordarea de certificate de confirmare a **calității de luptător** în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice, precum și persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive. **LEGEA nr. 568 din 19 octombrie 2001 este de aprobare și modificare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999** privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice, precum și persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive.

Este evident că nu are ce căuta în conținutul literei a) a alineatului 1 a articolului 5 dispoziția la care am făcut referire că **trebuie omisă și anume : “La stabilirea cuantumului despăgubirilor se va ține seama și de măsurile reparatorii deja acordate persoanelor în cauză în temeiul Decretului-lege nr. 118/1990 privind acordarea unor , drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri, republicat, cu modificările și completările ulterioare, și al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 568/2001, cu modificările și completările ulterioare;”** .

3. Dacă statul roman dorește o **dezdăunare morală reală** a persoanelor care au suferit condamnări penale sau măsuri administrative cu caracter politic nu poate lăsa în derizoriu acordarea lor ci **sumele trebuie cuantificate de legiuitor**.

Din acest punct de vedere, trebuie observat că persecuțiile politice și-au pus adânc amprenta asupra personalității și sănătății persoanelor persecutate din motive politice, iar în unele cazuri cruzimea cu care au fost tratați în locurile de detenție , de reținere, de deportare, de prizonierat, de muncă forțată, de domiciliu obligatoriu etc. cu lipsa celor mai elementare condiții de viață, le-au atras suferințe de neînălțurat . Au

rămas cu suferință pe viață , cu boli incurabile, uneori cu imobilizare la pat pe durate lungi de viață sau cu decese premature, motiv pentru care dezdăunările morale să fie acordate pe două categorii de drepturi: o sumă fixă care ar fi echitabilă dacă se va fixa la echivalentul în lei a **200 euro pe fiecare zi de executare penală sau de măsură administrativă** și o altă **sumă pentru efectele acestor măsuri**, caz în care despăgubirea să fie lăsată la aprecierea instanței de judecată, corespunzător probațiunii administrate .

Efectele condamnării cu caracter politic și ale măsurilor administrative cu caracter politic au fost cel puțin tot la fel de grele ca și executarea efectivă: suferințele fizice și psihice. Măsurile de persecuție politică au avut consecințe directe și nefaste asupra tuturor **membrilor familiei**, inclusiv a celor care nu au suportat condamnările oficiale.

II. Despăgubirile materiale, de asemenea , sunt reglementate trunchiat .

La litera b) a alineatului 1 al articolului 5 din Legea nr. 221/2009 este prevăzută acordarea de despăgubiri reprezentând **echivalentul valorii bunurilor confiscate** prin hotărâre de condamnare sau ca efect al măsurii administrative.

Comportă și această dezdăunare serioase discuții în ceea ce privește aplicabilitatea.

Pentru cazul confiscării prin hotărâre judecătorească de condamnare lucrurile sunt clare dar cazurile sunt puține.

Cele mai multe cazuri de deposedări de bunuri au fost pentru **chiaburii dislocați și strămutați**, ori pentru această categorie de numeroase persoane , nu a avut loc o confiscare pe bază de documente ci o **preluare abuzivă** a averilor.

Textul legii care are în vedere doar confiscarea , nu acoperă deposedările abusive din momentul aplicării măsurilor administrative și nici a preluărilor ulterioare. Din acest considerent se impune completarea literei b), alături de confiscare, cu expresia **“sau deposedate abuziv ca efect al măsurii administrative, precum și ulterior până la data de 22 Decembrie 1989”** .

III. Din punctul de vedere al categoriei juridice de **“măsuri administrative cu caracter politic”**

Este de observat că deși Legea nr. 221/2009 *se adresează măsurilor administrative* în general, și face mereu trimiteri la Decretul Lege nr. 118/1990, la O.U.G. nr. 214/1999 și la Legea nr. 568/2001, acte normative care se adresează tuturor măsurilor administrative cu caracter politic adică persecuțiilor politice , în general, Legea nr. 221/2009 când le definește în art. 3 invocă doar măsura luată de organele fostei miliții sau securității, având ca obiect **dislocarea și stabilirea de domiciliu obligatoriu, internarea în unități și colonii de muncă, stabilirea de loc de muncă obligatoriu.**

Sunt omise din enumerare

1. O parte dintre măsurile prevăzute de D.L 118/1990 constând din:

- internarea în spitale de psihiatrie;

- stabilirea de domiciliu obligatoriu, neurmată de strămutare;
- persoanele deportate în străinătate după 23 August 1944;
- Persoanele constituite în prizonier de partea sovietică după 23 August 1944 ori , fiind constituită ca atare , înainte de această dată , a fost reținută în captivitate după încheierea armistițiului.

2. Prin O.U.G. nr. 214/1999 se regăsesc în art. 3 în categoria măsurilor administrative abuzive, în plus față de D.L. nr. 118/1990 :

- privarea de libertate în locuri de deținere sau pentru efectuarea de cercetări
- Totodată se regăsesc nominalizate în acest act normativ la art. 2 fapte calificate ca infracțiuni cu caracter politic dar care au fost uneori sancționate prin măsuri administrative abuzive iar nu prin hotărâri penale de condamnare, după cum urmează:
- a) exprimarea protestului împotriva dictaturii, cultului personalității, terorii comuniste, precum și abuzului de putere din partea celor care au deținut puterea politica;
 - b) militarea pentru democrație și pluralism politic;
 - c) propaganda pentru răsturnarea ordinii sociale existente până la 22 decembrie 1989 sau manifestarea împotrivirii față de aceasta;
 - d) respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, recunoașterea și respectarea drepturilor civile și politice, economice, sociale și culturale;
 - e) înlăturarea măsurilor discriminatorii pe motive de naționalitate sau de origine etnică, de limbă ori de religie, de apartenență sau opinie politica, de avere ori de origine socială.

3. În Legea nr. 568/2001 se regăsește în plus față de actele normative de mai sus, :

- exmatricularea din școli , licee și facultăți .

4. Există și fapte criminale exercitate asupra unor persoane care au fost **omise din toate actele normative** de acordare de satisfacții morale sau materiale, precum:

- Măsurile luate de organele fostei miliții sau securității ale statului care au avut ca efect decesul persoanei executate politic fără condamnare;

Tehnica legislativă defectuoasă a redactării Legii nr. 221/2009 din punctul de vedere al tratării măsurilor administrative cu caracter politic dar și al drepturilor concrete în cazul condamnărilor politice abuzive, se regăsește și la articolul 4 alineatul 2 în care se prevede că **“ Persoanele care au făcut obiectul unor măsuri administrative, altele decât cele prevăzute la art. 3, pot, de asemenea, solicita instanței de judecată să constate caracterul politic al acestora. Prevederile art. 1 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.”**

Acest text, în aparență ar fi permis probarea în instanță a altor categorii de măsuri administrative cu caracter politic , dar nu permite acest lucru din două considerente :

- **contextul articolului 4** se adresează **condamnărilor penale**;
- textul **alineatului 2** din art. 4 deși se referă la completări privitoare la **măsuri administrative pure**, adică face trimitere la art. 3, legiuitorul adaugă totuși după terminarea frazei , propoziția că **“Prevederile art. 1 alin. (3) se aplică în mod corespunzător.”** Această **adăugire ne trimite la condamnările cu caracter politic dispuse prin hotărâri judecătorești.**

Din considerentele prezentate , am propus modificarea textelor articolelor 3 și 4.

14.	Reinvented P. Cristom	deputat	PSD
15.	Păran Dorin	Senator	PDL
16.	Hexadecimul Bileș	Senat	ML

La art. 3 cea mai simplă rectificare se poate aduce prin introducerea a **două noi alienate**, după cum urmează:

Alin. (2) Constituie, de asemenea, **măsură administrativă cu caracter politic** orice altă măsură administrativă abuzivă pentru care sunt recunoscute drepturi sau este calificată ca măsură administrativă prin următoarele acte normative:

a) **DECRETUL-LEGE nr. 118 din 30 martie 1990**, privind acordarea unor drepturi persoanelor persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri cu modificările și completările ulterioare.

b) **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 214/1999** privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice, precum și persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive

c) **LEGEA nr. 568 din 19 octombrie 2001**

pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 214/1999 privind acordarea calității de luptător în rezistența anticomunistă persoanelor condamnate pentru infracțiuni săvârșite din motive politice, precum și persoanelor împotriva cărora au fost dispuse, din motive politice, măsuri administrative abuzive, **PUBLICATĂ ÎN: MONITORUL OFICIAL nr. 688 din 30 octombrie 2001**

Alin. (3) Se încadrează în categoria sancțiunilor administrative cu caracter politic și orice măsuri luate de organele fostei miliții sau securității ale statului care au avut ca efect decesul persoanei persecutate politic, precum și faptele calificate ca infracțiuni în art. 2 din O.U.G. NR. 214/1990 pentru care s-au dispus măsuri administrative abuzive fără însă a exista hotărâre judecătorească de condamnare.

În ceea ce privește textul **alineatului 2 al articolului 4** poate fi menținut după **înlăturarea textului** "Prevederile art. 1 alin. (3) se aplică în mod corespunzător." pentru măsurile administrative aplicate prin reținerea persoanelor de către organele fostei miliții sau securității ori chiar în închisori fără hotărâri de condamnare.

IV. Pentru definiția legii și chestiuni de competență de judecată.

Denumirea actuală a legii se impune a fi modificată în forma „**LEGE privind măsurile reparatorii prevăzute pentru condamnările cu caracter politic pronunțate în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989 și pentru măsurile administrative suferite pe considerente politice în perioada de la 23 august 1944 până la 22 decembrie 1989**”, deoarece forma existentă :

- nu redă deloc conținutul actului normativ și care îl reprezintă, în realitate, **măsurile reparatorii pentru privațiunile politice** din regimul comunist;

- creează aparența că alături de condamnările cu caracter politic legea se adresează **numai măsurilor administrative asimilate condamnărilor penale** cu caracter politic, cum e cazul: reținerilor în închisori, la sediile organelor de securitate, în spitale de

psihiatrie sau în alte locuri de detenție dar **fără** ca măsurile în cauză să fi fost dispuse prin hotărâri judecătorești .

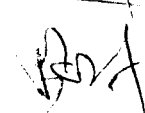
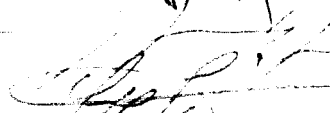
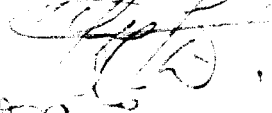

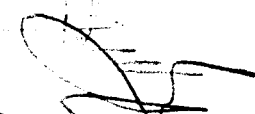
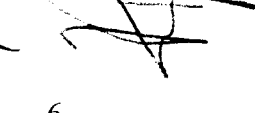
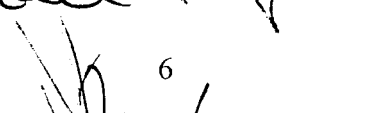
- Din titulatura legii nu rezultă că actul normativ se adresează și altor categorii de **privațiuni administrative precum este cazul** măsurilor luate de organele fostei miliții sau securității, având ca obiect dislocarea și stabilirea de domiciliu obligatoriu, internarea în unități și colonii de muncă și stabilirea de loc de muncă obligatoriu , măsuri enumerate în art. 3 și 5 sunt prevăzute și o parte dintre măsurile administrative nepenale.

-Pentru constituirea în **prizonierat** de către partea sovietică este incorectă delimitarea perioadei de început cu data de 6 martie 1945.

În ceea ce privește **competența de soluționare** ar fi necesar să se adauge la art. 6 un nou alineat care să clarifice competența de soluționare a cauzelor de această natură: "Competența de soluționare a proceselor ce intră sub incidența prezentei legi aparține Tribunalului de la domiciliul reclamantului. Hotărârile deținute pe baza Decretului Lege nbr. 118/1990 și O.U.G. nr 214/1999 probează caracterul politic abuziv al măsurii constatate prin acestea."

Ar fi utilă această precizare deoarece: S-ar soluționa problema competenței corelativ cu art. 4 privitoare la competența de soluționare a caracterului politic pentru alte fapte decât cele prevăzute la art. 1 alin. (2) care prevede că persoanele interesate pot solicita instanței de judecată să constate caracterul politic al condamnării .

INIȚIATORI

1. DEP. PDL Blaga Josif Veniamin
2. DEP PDL ARION VIOREL
3. Dep PDL Marinus Bugulescu
4. Dep PDL Posteloch Florin
5. Dep PDL CUMBANU GHICINA
6. Dep PDL Mincea Subanovic
7. Dep PDL Petru Maria Florin
8. Dep PDL
9. Dep PDL Gabriel Subanovic
10. Dep PDL Boris IAH NEU
11. Dep PDL PETRU CACIPI
12. Dep PDL Clement Negruț